

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 9 APRIL 1907.

Wetsontwerp betreffende het maken van twee darsen of zijdokken
ter Antwerpsche haven.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MIJNE HEEREN,

Ingevolge de bevelen van den Koning, heb ik de eer aan de beraadslaging der Wetgevende Kamers voor te leggen een ontwerp van wet, waarbij de Regeering gemachtigd wordt tot het maken van twee der darsen of zijdokken die verbeeld zijn op het bij de Memorie van toelichting der wet van 30 Maart 1906 (*Parl. besch.*, Kamer der Volksvertegenwoordigers, n° 168, vergadering van 16 Mei 1905) gevoegd programma-plan der uitbreiding van de Antwerpsche haveninrichtingen.

In die toelichting wordt door de Regeering verklaard, dat de Staat zal overgaan tot het aankopen der gezamenlijke voor die uitbreiding te gebruiken onroerende goederen, alsmede tot het maken van het dok-kanaal, aangezien de darsen of zijdokken door de zorgen van de stad Antwerpen gemaakt moeten worden; — dat de gronden ingenomen door het dok-kanaal en ook die welke voor de darsen zijn bestemd, aan de stad worden overgedragen naarmate deze erover wil beschikken, en zulks mits terugbetaling van het bedrag van de door het aankopen der onroerende goederen veroorzaakte uitgaven in hoofdsom en bijkomend, vermeerderd met de interesten op voet van 3 t. h. 's jaars, te loopen van den datum af der uitschotten tot op dien der terugbetaling, na aftrek van de door den Staatsschat ontvangen inkomsten; — dat de stad, naarmate zij de daarmee in verband staande werken overneemt, aan den Staat de kosten dient terug te betalen, verwekt door het uitgraven van het dok-kanaal en het bouwen van dezès kaai, van dezès sluizen en het maken hunner toegangseul.

Wat betreft het dok-kanaal, dit moet dus door den Staat worden gemaakt; ook moet hij het geld voorschieten dat, zoowel voor het aankopen der gronden als voor het uitvoeren der werken, noodig is; wat de

darsen aangaat, hieromtrent werd de tusschenkomst van den Staat beperkt tot het voorschieten van de kosten wegens aankoop van onroerende goederen.

Anderzijds, bij artikel 3, 1°, der wet van 30 Maart 1906, werd aan het Ministerie van Financiën en Openbare Werken een eerste krediet geopend van 20,000,000 frank, bestemd :

a) Voor de onteigeningen waarvan sprake onder artikel 1 en onder 1° van artikel 2, onteigeningen waaronder, inzonderheid, worden begrepen de onroerende goederen die noodig zijn voor het maken van het dok-kanaal en van de zijdokken ;

b) Voor het uitvoeren van die werken welke in deze bepalingen zijn bedoeld en door gemeld Departement verricht moeten worden, uitgezonderd de verbetering van den Scheldeloop tusschen Antwerpen en de Kruisschans, en de werken die hiervan het gevolg zijn.

Uit hetgeen voorafgaat blijkt dat, van het eerste krediet van 20 miljoen frank, geen deel door het Departement van Financiën en Openbare Werken mag worden besteed aan het graven van darsen en het bouwen hunner kaaimuren; volgens de overeengekomen opvatting, moesten deze werken verricht worden door de stad, die ze maar zou uitvoeren na het in gebruik zijn van het dok-kanaal en naarvolgens de behoeften die zich zouden voordoen.

Welnu, het volkomen maken van het dok-kanaal en, inzonderheid, zijne verbinding met de thans bestaande inrichtingen, doorheen de grachten welke de zoogenaamde « tusschendokken » omringen en tot uitloozing der wateren van de Schijns en van de polderbeken dienen, zou niet verwezenlijkt kunnen worden dan na aan deze waterlopen, alsmede aan die welke op de gansche uitgestrektheid van het dok-kanaal worden ontmoet, een anderen loop te hebben gegeven in de richting der Schelde, aan de Kruisschans.

Waar is het, dat een nog al tamelijk langen tijd noodig zal zijn vooraleer de Staat zal beschikken over al de gronden welke voor die verschillende werken gevegd zijn en deze gansch voltooid kunnen worden; ook valt buiten twijfel, dat de tusschendokken, waarvan het mogelijk zal wezen op het einde van het jaar gebruik te maken, niet lang voldoende zullen zijn om te beantwoorden aan de behoeften die zich, dag aan dag, steeds drukender laten gevoelen.

Gezien dien toestand, heeft de Regeering het initiatief genomen van een ontwerp dat, wordt het ten uitvoer gebracht, meer dan 5,000 meter nieuwe kaaien ter beschikking van den handel zal stellen. In dit ontwerp worden voorzien : het tijdelijk veranderen van richting der grachten die het water van de Schijns en van polderbeken ontvangen, het onverwijld maken van het zuidelijk eind van het dokkanaal dat binnen den perimeter der loopverandering ligt, en ook het maken van de beide darsen die met gemeld kanaal in gemeenschap zijn.

De werken tot het geven van een andere richting aan de grachten en tot het bouwen der verschillende daarmee in verband staande kunstwerken zijn

in uitvoer en, waarschijnlijk, zullen zij in de eerstkomende maand Augustus geëindigd zijn; overigens, een gedeelte der werken [van uitgraving werd uitgevoerd door de stad Antwerpen, die de uitgegraven aarde benuttigd heeft voor het maken der verhoogingen van de kaaïen der tusschendokken.

Voor de werken van het eind dok-kanaal en van de beide darsen, beschikt de Staat nog niet over al de in de strook dezer inrichtingen begrepen gronden, welke eene oppervlakte van 146 hectaren beslaan; hem ontbreken nog 23 hectaren, waaraangaande gedingen tot onteigening zijn ingespannen, en het is te vermoeden, dat hieromtrent zal gevonnisd worden vooraleer de rechters in naaste verlof gaan.

Daar vermelde werken moeielijk te verdeelen zijn, zoo acht de Regeering dat, voor de twee bedoelde darsen, afgeweken dient te worden van den regel waarvolgens de stad ze moet maken en dat het voor het dok-kanaal aangenomen stelsel op die darsen kan worden toegepast. Zoo doende, zou de Staat zich belasten met de werken van uitgraving dezer zijdokken en met de oprichting hunner kaaimuren; hij zou den kostenden prijs der onderneming voorschieten en, te dien einde, het krediet van 20,000,000, waarvan het beschikbare meer dan toereikend is, gebruiken tot bestrijding der verschillende uitgaven welke in 1907 te doen zijn.

Hetgeen voorafgaat werd reeds toegelicht in de vergadering van de Kamer der Volksvertegenwoordigers van 19 Februari 1907, en wel in antwoord op eene door de heeren A. Delbeke, Segers en Biart gestelde vraag.

Doch, te dien tijde, had de stad nog niet de verbintenis aangegaan — welke vanwege de Regeering werd geeischt als voorwaarde harer tusschenkomst voor hetgeen de darsen betreft — om over de geul die tot de tusschendokken toegang verleend eene brug te leggen wier bestaan, in het belang van het verkeer met de nieuwe haveninrichtingen, noodzakelijk is geworden en die aanzien dient te worden als de onontbeerlijke aanvulling der in ontwerp zijnde werken. Daar, sinds dien, het gemeentebestuur zich verbonden heeft tot het bouwen dezer brug, zoo wordt door de Wetgeving aan de Regeering voorgelegd het wetsontwerp waarvan Deze, in de vergadering der Kamer van 20 Maart, het ter tafel leggen aankondigde.

Daar de hierboven uiteengezette opvatting van aard is om, tijdens de werken van uitvoering van gansch het zoo omvangrijk ontwerp, de uitbreidingen te verzekeren welke door den steeds toenemenden Antwerpschen zeehandel worden vereischt, zoo oppert de Regeering niet den minsten twijfel omtrent de eenparige instemming van het Parlement ten gunste van hetgeen wordt voorgesteld.

De Minister van Financiën en Openbare Werken,

C^{to} DE SMET DE NAEYER.

PROJET DE LOI.

Léopold II,**ROI DES BELGES,***A tous présents et à venir, Salut.*

Sur la proposition de Notre Ministre
des Finances et des Travaux publics,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Finances et des
Travaux publics présentera en Notre Nom
aux Chambres législatives le projet de loi
dont la teneur suit :

ARTICLE UNIQUE.

Le Gouvernement est autorisé à construire, dans les mêmes conditions que le bassin-canal à creuser au nord des installations maritimes d'Anvers, les deux premières darses correspondant au tronçon sud de ce bassin-canal, et à utiliser à cet effet le crédit de vingt millions de francs (fr. 20.000.000) ouvert au Département des Finances et des Travaux publics par l'article 5, 1°, de la loi du 30 mars 1906.

Donné à Passable, le 29 mars 1907.

WETSONTWERP.

Leopold II,**KONING DER BELGEN,***Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.*

Op de voordracht van Onzen Minister
van Financiën en Openbare Werken,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Financiën en Openbare Werken zal in Onzen naam aan de Wetgevende Kamers voorleggen het wetsontwerp waarvan de inhoud volgt :

EENIG ARTIKEL.

Onder dezelfde voorwaarden als het ten Noorden der haveninrichtingen van Antwerpen te graven dok-kanaal, wordt de Regeering gemachtigd tot het bouwen van de twee eerste darsen of zijdokken in gemeenschap met het Zuidelijk gedeelte van dit dok-kanaal, en tot het gebruiken, te dien einde, van het krediet van twintig miljoen frank (fr. 20.000.000) dat, bij artikel 5, 1°, der wet van 30 Maart 1906, aan het Departement van Financiën en Openbare Werken werd geopend.

Gegeven te Passable, den 29ⁿ Maart 1907.

LÉOPOLD.

Par le Roi :

*Le Ministre des Finances et des Travaux
publics,*

Van 's Konings wege :

*De Minister van Financiën en Openbare
Werken,*

Cte DE SMET DE NAEYER.

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 9 AVRIL 1907.

Projet de loi relatif à la construction de deux darses au port d'Anvers.

EXPOSÉ DES MOTIFS.

MESSIEURS,

D'après les ordres du Roi, j'ai l'honneur de soumettre aux délibérations des Chambres législatives un projet de loi autorisant le Gouvernement à construire deux des darses qui figurent au plan-programme d'extension des installations maritimes d'Anvers, annexé à l'Exposé des motifs de la loi du 30 mars 1906 (*Doc. parl.*, Chambre des Représentants, n° 168, séance du 16 mai 1905).

Dans cet Exposé, le Gouvernement a déclaré que l'État procédera à l'acquisition de l'ensemble des immeubles à utiliser pour cette extension ainsi qu'à la construction du bassin-canal, les darses devant être exécutées par les soins de la ville d'Anvers; — que les emplacements occupés par le bassin-canal et ceux destinés aux darses seront remis à la Ville à mesure qu'elle voudra en disposer, contre remboursement du montant de la dépense en principal et accessoires occasionnée par l'acquisition des immeubles, augmenté des intérêts au taux de 3 p. c. l'an depuis la date des débours jusqu'à celle du remboursement, sous déduction des revenus encaissés par le Trésor; — que la Ville devra rembourser à l'État, à mesure qu'elle reprendra les ouvrages correspondants, la dépense afférente au creusement du bassin-canal et à la construction de son quai, de ses écluses et de leur chenal d'accès.

En ce qui concerne le bassin-canal, l'État doit donc le construire et avancer la dépense à résulter tant de l'acquisition des terrains que de l'exécution des travaux; quant aux darses, son intervention a été limitée à l'avance du coût des acquisitions d'immeubles.

D'autre part, l'article 5, 1°, de la loi du 30 mars 1906 a ouvert au Ministère des Finances et des Travaux publics un premier crédit de 20,000,000 de francs affecté :

a) Aux expropriations dont il s'agit à l'article 1er et au 1° de l'article 2,

lesquelles comprennent, notamment, des immeubles nécessaires à la construction du bassin-canal et des darses latérales ;

b) A l'exécution de ceux des travaux visés dans ces dispositions qui incombent à ce département, hormis l'amélioration du cours de l'Escaut entre Anvers et le Kruisschans et les travaux qui en sont la conséquence.

Il résulte de ce qui précède que le Département des Finances et des Travaux publics ne peut affecter aucune partie du premier crédit de 20,000,000 de francs au creusement de darses et à la construction de leurs murs de quais ; dans l'économie de la combinaison, ces travaux incombent à la Ville qui ne les eût exécutés qu'après la mise en service du bassin-canal et au fur et à mesure des nécessités.

Or la construction intégrale du bassin-canal, et notamment sa jonction avec les installations actuelles à travers les fossés qui entourent les bassins dits « intercalaires » et qui écoulent le débit des Schyns et de ruisseaux poldériens, ne pourrait être réalisée qu'après l'exécution du détournement vers l'Escaut, au Kruisschans, de ces cours d'eau et de ceux rencontrés sur tout le développement du bassin-canal.

Mais il se passera forcément encore un temps assez long avant que l'État dispose de tous les terrains nécessaires à ces divers travaux et avant que ceux-ci soient complètement terminés ; d'autre part, il n'est pas douteux que les bassins intercalaires, qui seront mis en service vers la fin de cette année, ne suffiront pas longtemps aux besoins qui se manifestent de jour en jour plus pressants.

Dans cette situation, le Gouvernement a pris l'initiative d'un projet dont la réalisation mettra plus de 5,000 mètres de quais nouveaux à la disposition du commerce. Ce projet consiste à détourner provisoirement les fossés qui reçoivent les eaux des Schyns et de ruisseaux poldériens, et à construire sans retard le tronçon sud du bassin-canal compris dans le périmètre du détournement ainsi que les deux darses correspondantes.

Le détournement des fossés et la construction des divers ouvrages d'art corrélatifs sont en cours d'exécution et l'entreprise sera vraisemblablement terminée en août prochain ; une partie des déblais a d'ailleurs été effectuée par la ville d'Anvers, qui l'a utilisée pour la formation des terre-pleins des quais des bassins intercalaires.

Quant à l'exécution du tronçon du bassin-canal et des deux darses, l'État ne dispose pas encore de tous les terrains compris dans la zone de ces installations, d'une superficie de 146 hectares ; il lui manque 23 hectares qui font l'objet d'instances en expropriation et l'on peut escompter que les jugements seront rendus avant les prochaines vacances judiciaires.

Comme il s'agit là de travaux difficilement divisibles, le Gouvernement estime qu'il importe de déroger, pour les deux darses en question, à la règle suivant laquelle la construction en incombe à la Ville, et qu'il y a lieu de leur appliquer le régime adopté pour le bassin-canal : l'État exécuterait donc les travaux de creusement de ces darses et d'établissement de leurs murs de quais, il avancerait le coût de l'entreprise et utiliserait à cet effet le crédit de 20,000,000 de francs, dont les disponibilités sont largement suffisantes pour couvrir les diverses dépenses à faire en 1907.

Ce qui précède a déjà été exposé dans la séance de la Chambre des Représentants du 19 février 1907, en réponse à une question de MM. A. Delbeke, Segers et Biart.

Mais, à cette époque, la Ville n'avait pas encore pris l'engagement que le Gouvernement exigeait comme condition de son intervention quant aux darses, de construire, sur le chenal d'accès aux bassins intercalaires, un pont dont l'établissement s'impose dans l'intérêt des communications vers les nouvelles installations maritimes, et qui est à considérer comme le complément indispensable des travaux à exécuter actuellement. L'Administration communale s'étant engagée depuis à construire ce pont, le Gouvernement soumet à la Législature le projet de loi dont il a annoncé le dépôt dans la séance de la Chambre du 20 mars.

* * *

La combinaison exposée ci-dessus étant de nature à assurer pendant l'exécution du vaste projet d'ensemble les extensions nécessitées par l'accroissement continu du trafic maritime d'Anvers, le Gouvernement ne doute pas qu'elle rencontrera l'adhésion unanime du Parlement.

Le Ministre des Finances et des Travaux publics,

Cte DE SMET DE NAEYER.

PROJET DE LOI.

Léopold II,**ROI DES BELGES,***A tous présents et à venir, Salut.*

Sur la proposition de Notre Ministre
des Finances et des Travaux publics,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Finances et des
Travaux publics présentera en Notre Nom
aux Chambres législatives le projet de loi
dont la teneur suit :

ARTICLE UNIQUE.

Le Gouvernement est autorisé à construire, dans les mêmes conditions que le bassin-canal à creuser au nord des installations maritimes d'Anvers, les deux premières darses correspondant au tronçon sud de ce bassin-canal, et à utiliser à cet effet le crédit de vingt millions de francs (fr. 20.000.000) ouvert au Département des Finances et des Travaux publics par l'article 5, 1°, de la loi du 30 mars 1906.

Donné à Passable, le 29 mars 1907.

WETSONTWERP.

Leopold II,**KONING DER BELGEN,***Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.*

Op de voordracht van Onzen Minister
van Financiën en Openbare Werken,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Financiën en Openbare Werken zal in Onzen naam aan de Wetgevende Kamers voorleggen het wetsontwerp waarvan de inhoud volgt :

EENIG ARTIKEL.

Onder dezelfde voorwaarden als het ten Noorden [der haveninrichtingen van Antwerpen te graven dok-kanaal, wordt de Regeering gemachtigd tot het bouwen van de twee eerste darsen of zijdokken in gemeenschap met het Zuidelijk gedeelte van dit dok-kanaal, en tot het gebruiken, te dien einde, van het krediet van twintig miljoen frank (fr. 20.000.000) dat, bij artikel 5, 1°, der wet van 30 Maart 1906, aan het Departement van Financiën en Openbare Werken werd geopend.

Gegeven te Passable, den 29ⁿ Maart 1907.

LÉOPOLD.

Par le Roi :

*Le Ministre des Finances et des Travaux
publics,*

Van 's Konings wege :

*De Minister van Financiën en Openbare
Werken,*

C^e DE SMET DE NAEYER.